

med senere ændringer. Konventionen er udarbejdet inden for rammerne af det daværende mellemstatslige europæiske samarbejde på civilrettens område og indeholder bl.a. regler om retternes kompetence i internationale sager og om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af fremmede retsafgørelser mv. på det civil- og handelsretlige område. Konventionen er tiltrådt af de 15 »gamle« EU-medlemsstater, men ikke af de nye øst- og centraleuropæiske EU-medlemsstater.

Konventionen er ændret flere gange, og der er udarbejdet flere protokoller i tilknytning til konventionen, herunder en der tillægger EF-Domstolen kompetence på konventionens område. Konventionen med protokoller er gennemført i dansk ret ved lov nr. 325 af 4. juni 1986 om EF-domskonventionen mv., som ændret ved lov nr. 209 af 29. marts 1995, jf. pkt. 2.3 nedenfor. EF-domskonventionsloven bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985 om retternes stedlige kompetence i borgerlige sager mv.

En nærmere gennemgang af konventionens bestemmelser findes i bemærkningerne til forslaget til EF-domskonventionsloven, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 2953 ff., og i Retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985.

Mellem EU-medlemsstaterne (bortset fra Danmark) er EF-domskonventionen i dag erstattet af Bruxelles I-forordningen, der regulerer det samme område som konventionen. Da forordningen er omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og derfor ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, gælder EF-domskonventionen stadig i forholdet mellem Danmark og de EU-lande, der har tiltrådt konventionen.

Med konvention af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, (Lugano-konventionen) er der fastsat regler, der stort set svarer til reglerne i EF-domskonventionen. Lugano-konventionen er tiltrådt af de 15 »gamle« EU-medlemsstater – herunder Danmark – samt af Norge, Island, Schweiz og Polen. Luganokonventionen er med hjemmel i EF-domskonventionslovens § 15 gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 70 af 12. februar 1996 om anvendelse af lov om EF-domskonventionen mv. på konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, og de til denne konvention knyttede protokoller mv. Konventionen er for tiden under revision med henblik på tilnærmelse til Bruxelles I-forordningen, jf. herved pkt. 5 nedenfor.

Mellem de nordiske lande er der en lang tradition for at anerkende og fuldbyrde hinandens afgørelser på det civilretlige område. Mellem de nordiske lande med undtagelse af Island gælder i dag Den nordiske konvention af 11. oktober 1977 om anerkendelse og fuldbyrdelse af privatretlige krav (Den nordiske domskonvention). Konventionen, som er gennemført i dansk ret ved lov om anerkendelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 15. september 1986 med senere ændringer, har mistet en stor del af sin praktiske betydning, idet EF-domskonventionen og Lugano-konventionen træder i stedet for konventionen på de sagsområder, som er dækket af disse konventioner.

Der gælder ikke i dag mellemstatslige aftaler om retternes kompetence og om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser mellem Danmark og de nye central- og østeuropæiske EU-lande, bortset fra Polen som har tiltrådt Lugano-konventionen.

2.3. EF-domskonventionslovens regler

EF-domskonventionen og de to protokoller hertil er som nævnt ovenfor under pkt. 2.2 gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionsloven. Lovteknisk er gennemførelsen sket ved dels inkorporering af konventionen i dansk ret, dels omskrivning af visse af konventionens bestemmelser i EF-domskonventionsloven. Således fastslår lovens § 1, at konventionen med senere ændringer gælder i Danmark (inkorporering), men samtidig er en række af konventionens bestemmelser indarbejdet i loven sammen med de nødvendige gennemførelsesbestemmelser (omskrivning).

Lovens § 1, der fastslår, at konventionen gælder her i landet, indebærer, at konventionens bestemmelser gøres til en del af dansk ret.

Lovens § 2, stk. 1, fastslår, at konventionens værntingsbestemmelser anvendes i sager omfattet af EF-domskonventionen. En tilsvarende bestemmelse findes i retsplejelovens § 247, stk. 2.

Lovens § 2, stk. 2, fastslår den stedlige kompetence, såfremt der ikke i øvrigt er værneting her i landet for en sag, der efter konventionen kan eller skal anlægges her, jf. herved også retsplejelovens § 247, stk. 2. I disse tilfælde anlægges sagen ved sagsøgerens hjemting, eller såfremt sagsøgeren ikke har hjemting her i landet, ved Københavns byret eller Østre Landsret.

Lovens kapitel 3 indeholder regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser mv. Af § 5 fremgår, at anmodning om fuldbyrdelse skal indgives til fogedretten. Loven skelner ikke udtrykkeligt